Қарақалпақстан Республикасы
Мәлимлеме - китапхана орайы

«Қарақалпақ поэзиясының байтереги»

Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан
халық шайыры Ибрайым Юсуповтың 90 жыллығына
биобиблиография

Бардур болжаў қәбилетим, -
Билген нәрсем сол болады:
Сәл азырақ сабыр етиң, -
Бул жер еле зор болады.

Тегин емес туўған топырақ,
Безе алмайды адам деген.
Терең тамыр урған дарақ,-
Ўатан деген, Ўатан деген.

Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры,
Өзбекстан Қаҳарманы Ибрайым Юсупов

Нөкис – 2019

Кимдур, қайта несип етсе бул дүнья,
Былай жасарем, деп өкиниш етти.
Кимгедур, бул әрман керекти лийкин,
Ибрайым дүньяға бир келип кетти.

Абдулла Арипов
Өзбекстан Қаҳарманы

КИРИСИЎ

Өзбекстан Республикасы Президенти Шавкат Мирзиёев дөретиўши – зыялылар ўәкиллери менен ушырасыўындағы сөзинде: «Миллионлаған адамлардың тибарында болған, мәденият, әдебият ҳәм көркем-өнер деген муқаддес дәргайға қәдем таслаған ҳәр бир дөретиўши, әлбетте, бурын өз халқының жүрегине қулақ салып, оның дәртине дәрман болыўға умтылады» деп айрықша атап көрсетти. Мине усындай инсанлардың бири заманымыздың әжайып шайыры, Өзбекистан Қаҳарманы, Өзбекистан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры Ибрайым Юсуповты айрықша атап өтсек арзыйды. Оның поэзия бағында қалдырған гуллериниң хош ийислери бизлерди мәңгиликке поэзияға шайда етип кетти.

Шайырлардың қәлеми күшли қурал. Бул қурал елдиң тынышлығы, абаданшылығы, перзентлеримиздиң сана сезими, саналы ой – пикири, нурлы келешеги ушын хызмет етиўи керек. Президентимиз Шавкат Мирзиёев айтқанындай, өз перзентлеримизди өзлеримиз жат пикирлерден, өрмекшиниң торынан, жаман көзлерден, жат идеялардан сақлаўымыз керек. Оларға дурыс бағдар беретуғын инсанлар – бул, әлбетте, дөретиўши талант ийелери. Жасларымыз шайырлардың қосықлары, жазыўшылардың прозалық шығармалары, кино фильмлери, спектакль, пьесалары арқалы туўылған жер сезими, меҳр – мүриўбет, адамгершилик, мәртлик, ақыл – парасат, туўрылық, сақаўатлылық, диянат, әдалатлылық санасына сиңип руўхый кәмиллеке ериседи.

Ҳәр бир халықтың руўхый дүньясына жол силтейтуғын, бағдар беретуғын символлық тулғалары болады. Усы тулғаларды дурыс таңлаған халықтың руўхый дүньясы саламат ҳәм келешеги айдын болады. Әлбетте, бул символлық тулғаларды бизге уллы, талантлы, қәлемлери өткир шайырларымыз, жазыўшыларымыз таңлап береди. Уллы Бердақ бабамыз халқымыздың символлық тулғалары сыпатында Амангелди батыр, Айдос баба ҳәм Ерназар бий Алакөзлерди таңлап олар туўралы өлмес әжайып шығармалар дөретти.

Әдебиятымыздың ҳәм руўхый дүньямыздың жарық жулдызы Ибрайым Юсупов өз дәўиринде бизге усындай символлық тулғалар сыпатында Тумарис, Шырақ, Қумар аналық, Аллаяр Досназаров образларын берди. Ибрайым Юсуповтың бизге силтеп кеткен жол бағдарларын серлеп қарасақ олардағы баслы ўәсият – беглигимизди бузбай жасаў принципи болып табылады.

Беглигин бузбай жасаў – бул ҳақ жасаў, диянатлы жасаў деген мәнини аңлатады. Себеби кеўли ҳәм жолы, ҳәм қолы таза, руўхый бай адамларда ғана беглик болады. Бундай ҳасыл қәсийетлерден журдай адамлардың беглиги – жалған сүўрет екенлиги билинип турады.

Ибрайым Юсупов «Уллы шайырлар халықтың тәрбияшысы» деген даналардың тастыйықлаўын сөзсиз инабат пенен орынлады. Өзбекстан Республикасының Биринши Президенти Ислам Кәримов - **«Миллий тикланиш»** газетасында басылған қосығыңыздың ҳәр бир қатарында мәўиж урып турған шын жүреклилик ҳәм үлкен сый – ҳүрмет сезиминен оғада тәсирлендим. Шын кеўилден жазған қосық қатарларыңыз ушын миннетдаршылық билдиремен. Сизге саўлық – аманлық, өмириңизге ҳәм дөретиўшилигиңизге берекет тилеймен» деген еди. Және де ол қарақалпақ халқы, оның әдебияты, уллы перзентлери ҳаққында айтқанда биринши болып Ибрайым Юсуповты тилге алған еди. Ибрайым Юсупов тек қарақалпақ әдебияты ғана емес, бәлким өзбек әдебияты, түркий тиллес әдебиятларында да устаз шайыр муқамында қалажақ». Бул ҳадал сөз, қалыс қатнас, әдил баҳа болды.

Оның шайырлығына жоқары баҳа берген Абдулла Арипов былай жазды: «ХХ-әсир жәҳән поэзиясында, XXI - әсирде жазылған өзимиздиң туўысқан әдебиятымызда Ибрайым Юсуповтың өз орны, сөнбес ҳаўазы пайда болды. Бул шийрин зибан шайыр менен узақ жыллар даўамында поэзия бостанларында оның машақатлы соқпақларында бирге болдық. Өткен жүз жыллық әдебиятының Расул Гамзатов, Мустай Карим, Давид Кугултинов, Кайсын Кулиев ҳаққында ғана дүньяны тәрк еткен Шыңғыс Айтматов сыяқлы тулғалары қатарында шубҳасыз Ибрайым Юсупов турар еди.

И. Юсупов шығармаларын оқыған ҳәр бир инсан қайсы миллеттиң ўәкили болыўына қарамастан турмыс симфониясының әжайып тарларының намаларынан тәсирленеди: Оның поэзиясының диапазоны кең сәўлелендириў объекти рәңбе – рәң, образлары қонымлы, тәрбиялық тәсири жоқары, мазмуны жүрекке жағымлы екенлигин бирден сезетуғын еди.

Ҳүрметли Президентимиз Шавкат Мираманович Мирзиёевтиң көрсетпеси менен пайтахтымыз Нөкис қаласында Өзбекстан Қаҳарманы, Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры Ибрайым Юсупов атындағы қарақалпақ тили ҳәм әдебиятын терең үйрениў бойынша қәбилетли оқыўшылардың қәнигелестирилген мектебиниң тез ўақыттың ишинде қурып питкерилиўи – бизиң халқымыздың турмысында ҳәм мәдений өмиринде үлкен жаңалық болды.

«Шайырлар патшасын излесе бул бахытсызлық, ал патша елиниң шайырын өзи излесе бул дәўлет» деген екен уллы шайырымыз. Енди көркем өнеримиз, әдебиятымыз басқалар ҳәўес еткендей, буннан да жоқары дәрежелерге ерисетуғынлығына исенимимиз кәмил.

Президентимиз атап көрсеткениндей, бул мектеп қарақалпақ әдебияты ҳәм тилшилигин жаңа раўажланыў басқышына алып шығатуғын илимий - әмелий орай болып табылады.

«Сәл азырақ сабыр етиң, бул жер еле зор болады» деген дана пикириңиз шынлыққа айланып атыр. Дөретиўши талант ийелери улығланып, оларға сиз ойлағандай мүмкиншиликлер жаратылып атыр, уллы устаз – дедик сизди.

Ана халқымыздың, поэзия ышқыпазларының жүрегинде, әдебият бостанының бийик шоққысында мәңги жасайсыз, уллы көреген шайыр устазым, сөз зергери Ибрайым аға!

Ибрайым Юсупов атындағы қәнигелестирилген мектеп

Ибрайым Юсуповтың өмири ҳәм дөретиўшилик хызмети

Қарақалпақ әдебиятының ири ўәкиллериниң бири Ибрайым Юсупов 1929-жылы 5-майда Шымбай районының Азат аўылында туўылған. Ол 1949 - жылы Қарақалпақ мәмлекетлик педогогикалық институтын тамамлап, усы институтта оқытыўшы болып қалдырылады (1949-1961), бирқанша жыллар «Әмиўдәрья» журналының бас редакторы лаўазымында ислейди (1961-1962), Н. Дәўқараев атындағы тарийх, тил ҳәм әдебият институтында илимий хызметкер, сектор меңгериўшиси болды (1962-1965). Ол 1965-1980-жыллар аралығында Қарақалпақстан Жазыўшылар Аўқамын басқарды. Ал, 1980-1985-жыллары «Совет Қарақалпақстаны» газетасының бас редакторы болды. Кейин Қарақалпақстан Парахатшылықты қорғаў комитетиниң баслығы, Руўхыйлық орайының лаўазымларында жемисли мийнет етти.

Ибрайым Юсупов XX әсир қарақалпақ әдебиятында, әсиресе поэзия тараўында классик шайыр сыпатында танылды. Ол түрли тараўларда хызмет етиўине қарамастан дөретиўшилик мийнет оның өмир жолының ажыралмас бир бөлеги болды. Соның нәтийжесинде шайырдың дәслепки шығармалары 1946-жылдан баслап жәриялана басласа, биринши поэмасы 1949-жылы жарық көрди, ал 1955-жылы туңғыш қосықлар топламы «Бахыт лирикасы» басылып шықты. Соң «Күн шығыс жолаўшысына» (1959), «Ойлар» (1960), «Жети асырым» (1962) поэтикалық топламлары жарық көрди. Оның буннан басқа «Дүздеги шахмақ», «Кеўил-кеўилден суў ишер», «Йош» сыяқлы шығармалары қосық ықласбентлериниң кеўил мүлкине айланған. Шайырдың ҳәзирги кунге шекем қарақалпақ тилинде отызға шамалас қосықлар топламлары ҳәм поэмалары баспадан шықты. Ол тек ғана шайыр болып қалмастан 1963 – жылы «Ғарры туттағы гүз» прозалық топламы арқалы бул тараўда да шығарма дөретиўдиң үлгисин көрсете алды. Әсиресе «Сейдан ғаррының геўиши» гүрриниң қарақалпақ әдебиятында усы жанрдағы ең көрнекли шығармалардың бири болып қалды.

Драматургия тараўында И. Юсупов А. Шамуратов пенен биргеликте қарақалпақ қаҳарманлық дәстаны «Қырыққыз» музыкалық драмасын жазды.

Автордың «Актрисаның ықбалы» драмалық поэмасы, 1966 – жылы «Өмирбек лаққы» комедиясы, 1973 - жылы «Әжинияз» операсының либреттосы, «Мәңги булақ» драмалық поэмасы 1986 – жылы «Искендер патшаның түси» драмасы қарақалпақ драматургиясының ең сайланды шығармасына айланды.

Ибрайым Юсуповтың дәслепки қосықлары 1940-жыллардың орталарында (1946) жәрияланды. 1978-1979 - жыллары оның шығармаларының 2 томлығы басылды.

Ибрайым Юсупов қарақалпақ әдебияты программасын дүзиўшилердиң бири, әдебияттан сабақлық жазыўға қатнасты. (10 класс), әдебият тарийхын изертлеўде белсендилик көрсеткен, көп ғана сын мақалалардың авторы. Ибрайым Юсуповтың рус тилинде 8 топламы, өзбек тилинде 6 топламы, сондай-ақ қырғыз ҳәм түркмен тиллеринде топламлары жәрияланған. Өз гезегинде ол дүнья классиклеринен көп ғана аўдармалар жасады. 1985-жылы аўдармаларының үлгиси «Мәңги булақлар» басылып шықты.

Ибрайым Юсупов «ҚҚАССРына мийнети сиңген мәдeният ғайраткери» (1964), «Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры» (1975), Бердақ атындағы мәмлекетлик сыйлықтың лауреаты Ҳамид Алимжан атындағы сыйлықтың лауреаты (1970), 1994-жылы «Дослық» ордени менен, 2003-жылы «Эл - юрт ҳурмати» ордени менен сыйлықланды. Ал, 2004 - жылы «Өзбекстан Қаҳарманы» деген ҳүрметли атаққа ийе болды.

Сондай-ақ бир неше рет Өзбекстан Республикасы Олий Мажлиси, Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кенесиниң депутаты болып сайланды.

Жуўмақластырып айтқанда Ибрайым Юсупов қарақалпақ әдебияты тараўында өлмес мийрас қалдырған әжайып шайыр болып табылады. Ол қарақалпақ әдебиятында 60 жылдан асламырақ ўақыт дөретиўшилик мийнет етип әдебиятымызды көркейтиўге белсене қатнасты. Мине усындай әжайып шайыр халқымыздың жүрегинде мәңги жасайды, жазған әдебий дөретпелери болса әўладтан - әўладқа мийрас болып қала береди.

Ибрайым Юсуповтың өмири ҳәм дөретиўшилик хызмети дәўириндеги тийкарғы сәнелер

1929 – жылы Шымбай районының Азат аўылында туўылған.

1949 – жылы Қарақалпақ мәмлекетлик педагогика институтын тамамлады.

1956 – жылы Жазыўшылар Аўқамының ағзасы.

1961 – жылы Қарақалпақ мәмлектлик педагогика институтында муғаллим.

1961 – 1962 – жыллары «Әмиўдәрья» журналының Бас редакторы.

1962–1965–жыллары Н. Дәўқараев атындағы тарийх, тил ҳәм әдебият институтында илимий хызметкер, сектор меңгериўшиси.

1965 – 1980 – жыллары Қарақалпақстан Жазыўшылар Аўқамының баслығы.

1980 – 1988 – жыллары Еркин Қарақалпақстан (бурынғы Совет Қарақалпақстаны) газетасының бас редакторы.

1988 – 1994 – жыллары Қарақалпақстан Парахатшылықты қорғаў комитетиниң Қарақалпақстан бөлиминиң баслығы.

1994 – 2000 – жыллары Руўхыйлық орайының баслығы.

Ибрайым Юсуповтың алған атақлары ҳәм сыйлықлары

1964 – жылы ҚҚАССР ына мийнети сиңген мәдeният ғайраткери.

1970 – жылы Бердақ атындағы мәмлекетлик сыйлықтың лауреаты, Ҳамид Әлимжан атындағы сыйлықтың лауреаты.

1975 – жылы Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры.

1994 – жылы «Дослық» ордени менен сыйлықланды.

2003 – жылы «Эл - юрт ҳурмати» ордени менен сыйлықланды.

2004 – жылы «Өзбекстан Қаҳарманы» ҳүрметли атағына ийе болды.

Ибрайым Юсуповтың шығармалары

Китаплары

1955

1. Бахыт лирикасы: [қосық]. - Нөкис. - Самарканд: ККГИЗ, 1955. - 70 б.

1956

2. Қарақалпақ совет әдебияты: [10 кл. сабаклық]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1956.

1962

3. Жети асырым. - Нөкис: ҚҚМБ, 1962. - 168 б.

1963

4. Ғарры тағы гүз; Грин; [очерк, жол жазбалары ҳәм публицистика]. - Нөкис: ҚҚМБ, 1963 б.

1966

5. Дала әрманлары: [қосықлар ҳәм поэма]. Нөкис - Казан: Қарақалпақстан, 1966. - 188 б.

1968

6. Заман ағымы: [таңламалы қосықлар ҳәм поэмалар]. - Нөкис. - Қарақалпақстан, 1968. - 260 б.

1971

7.Кеўил кеўилден суў ишер: [қосықлар ҳәм поэма]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1971. - 147 б.

1974

8.Тумарис ҳәм басқа поэмалар. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1974. - 287 б.

1977

9.Йош: [қосықлар]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1977. - 194.

1978

10. Шығармаларының еки томлығы 1. Т. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1978. - 340 б.

1979

11. Шығармаларының 2-и т. Т.2. [қосықлар ҳәм поэмалар].- Нөкис: Қарақалпақстан, Т.2. - 1979. - 298 б.

1982

12. Дәўир самаллары: [қосықлар ҳәм поэма]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1982. - 130 б.

1987

13. Аласатлы дүнья бул: [қосықлар ҳәм поэма]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1987. - 160 б.

1988

14. Дузлы самаллар. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1988. - 852 б.

1989

15. Кеўилдеги кең дүнья: [қосықлар]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1989. - 176 б.

1992

16. Таңлаўлы шығармаларының еки томлығы Т.1. [қосыклар, поэмалар]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1992. - 224 б.

1995

17. Беглигиңди бузба сен: [косыклар]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1995. – 96 б.

1997

18. Бүлбил уясы: [қосықлар ҳәм поэма].- Нөкис: Билим, 1997. - 232 б.

1999

19.Өмир саған ашықпан…: [сайланды шығармалар]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 1999. - 528 б.

2004

20. Ҳәр кимниң өз заманы бар: [қосықлар ҳәм қысса].- Нөкис: Қарақалпақстан, 2004. - 120 б.

2014

21. Пазыйлет: / Баспаға таярлаған М. Нызанов. - Нөкис: Билим, 2014. - 120 б.

22. Ҳәркимниң өз заманы бар: (қосықлар ҳәм қысса). - Нөкис: Qaraqalpaqstan, 2014. - 112 б.

2015

23. Сўфитўрғай саломи: шеърлар / Сўз боши муаллифи М. Али. - Тошкент, 2015. - 252 б.

2016

24. Ўатан муҳаббети: қосықлар. - Нөкис: Билим, 2016. - 240 б.

2017

25. Тумарис: (Массагетлер қыссасы). - Нөкис: Билим, 2017. - 56 б.

26. Тасқа көгерген гүл: (қосықлар ҳәм поэмалар). - Нөкис: Qaraqalpaqstan, 2017. - 160 б.

2018

27. Сөз зергери еди: (яднама). - Нөкис: Билим, 2018. - 60 б.

28. Таңламалы шығармалары: Үш томлық. I том. - Нөкис: Билим, 2018. - 352 б.

29. Таңламалы шығармалары: Үш томлық. II том. - Нөкис: Билим, 2018. - 352 б.

30. Таңламалы шығармалары: Үш томлық. IIIтом. - Нөкис: Билим, 2018. - 352 б.

Газета ҳәм журналларда шыққан қосықлары

1951

31. Келешектеги Қарақалпақстан: [қосық] // Қзыл Қарақалпақстан.-1951. - 14 сент.

1953

32. Қалдырмайық қар астында: [қосық] // Қзыл Қарақалпақстан.- 1953. - 13 дек.

1955

33. Кавказ: [қосық] // Қзыл Қарақалпақстан. - 1955. - 20 март.

1956

34.Қобыз: (Қарақалпақ халық жыраўы Құрбанбайға): [қосық] // Қзыл Қарақалпақстан. - 1956. - 16 сент.

1958

35. Сәўр – шғыс шамалы: Азия ҳәмь Африка еллери жазыўшыларынынг: [Ташкент конференциясына байланыслы] // Совет Қарақалпақстаны. - 1958. - 8 окт.

36. Мухаббатым Москвада: [қосық] // Совет Қарақалпақстаны. - 1958. - 30 окт.

1959

37. Қара көз: [қосық] // Совет Қарақалпақстаны. - 1959. - 6 сент.

1972

38. Рахмет саған заманым: [қосық] // Совет Қарақалпақстаны. - 1972. -11 июнь.

1976

39. Бәҳәр ҳәм сен: [ғәзеллер] // Әмиўдәрья.- 1976.- № 6.-Б. 8 -13.

1977

40. Төртликлер туўысқанлық; Санъат; Сонетлер; Аязбий: [ҳәзил қосықлар] // Әмиўдәрья.- 1977.- № 12.-Б. 47-51.

1978

41. Қарақалпақ ҳаққында сөз: [поэма] // Әмиўдәрья.- 1978.- № 11.-Б.3-18., № 12. - Б. 9 - 23.

1986

42. Жақсы адамлар; Төртликлер; [қосық] // Әмиўдәрья.- 1986.- № 2.-Б. 4-11.

43. Өтип баратыр: [қосықлар] // Әмиўдәрья. - 1986. - № 6 - Б.16 - 23. **Мазмуны:** «Плаха» излеп: (Шынғыс Айтматовқа); Ҳүждан монологи; Сизсиз мениң күним жоқ; Боранлы кеште: Тийме оған Бизге Афанасий Фетке; Жынысымды жырлайман:

1987

44. Бир достың болсын: [қосық] / Музыкасы Н. Муўсаевтики // Әмиўдәрья. - 1987. - № 4.- Б. 112.

45. Бүлбил уясы: [поэма] // Әмиўдәрья.-1987.- № 6.- Б. 21 - 28. - № 7. -Б. 15 – 26.

46. Палекли қоста түнеп: [косыклар] // Әмиўдәрья.-1987.- № 1.-Б.3 -13.

47. Сәўбетли ақшам: [поэзия] // Совет Қарақалпақстаны.-1987. - 30 апр.

1988

48. Арал элегиялары: [қосық] // Әмиўдәрья. - 1988.- № 12.- Б. 3 – 7.

49. Бул жер еле зор болады: [қосық] // Совет Қарақалпақстаны. -1988. - 28 сент.

1989

50. Арал элегиялары дүркиминен // Ленинабад таңы. - 1989. - 4 май.

51. Монокультура ҳаққында: [қосық] // Совет Қарақалпақстаны.- 1989.- 30 нояб.

52. Хорезмге: [қосық] // Совет Қарақалпақстаны. - 1989. - 26 дек.

53. Шөгирме: (Халық шайыры Аббаз Дабыловқа арналған қосық): Өмир, саған ашықпан: [қосықлар] // Совет Қарақалпақстаны. - 1989. - 5 май.

1992

54. Шопан халқы – шыныққан шөл перзенти: [Тахтакөпир қойшылық шарўаларының бийсен булақтағы бас қоспа кеңесинде оқылған қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1992. - 23 июнь.

55. Мустақыллық майданынан өткенде: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1992.- 31 авг.

56. Көрсеткен рәҳәтли күниң усыма?: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 1992.- 30 апр.

57. Онбағырлар, саттылар сени: (Аралға): [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1992. - 27 авг.

1993

58. Дәўирлерге даўрық салған жас қала: (Тақыятас қаласының 40 жыллығына): [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. -1993. - 11 сент.

59. Қайнар булақ элим мениң // Ўзбекистон адабиёти ва санъати.-1993. - 22 янв.

60. Өзбекистан: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1993. - 23 янв.

61.Туўып өскен еллер, яд етер сизди; Тойларыңыз заўқы - сапалы болсын: [қосықлар] // Еркин Қарақалпақстан. - 1993. - 3 июль.

62. Ҳағла: Әмиўим: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1993. - 28 авг.

1994

63. Айт сен Әжинияздың қосықларынан: [қосық] // Әмиўдәрья.- 1994.- № 10 - 12. - Б .4.

64. Ток таўындағы ойлар: [қосық] // Әмиўдәрья. -1994. - № 10. - 12. -Б. 50 - 53.

1995

65. Қарлығаш: [қосықлар] // Еркин Қарақалпақстан.- 1995.-14 март. **Мазмуны:** Мен өз тәғдириме қайыл қаламан; Бир ҳәмелдар жигитке.

66. Сен теберик дәргайысаң билимниң: (Әжинияз атындағы пединститутының 60 жыллығына) [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1995. - 5 янв.

67. Сонет: [қосықлар] // Қарақалпақстан жаслары. - 1995. – 21 сент. **Мазмуны:** Болмас; Намаға келди; Коррупция; Шайыр ҳәм журек.

1996

68. Жигиттиң соныңдай бир досты болсын: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1996.- 20 авг.

69. Ерназар Алакөздиң естелигине; Ағамсан: (Жолымбет аға Сейтниязов 75 жаста) [қосықлар] // Еркин Қарақалпақстан. - 1996. - 18 янв.

70. Нәрўан терек қулағанда: (Шайыр, жазыўшы, драматург Ж.. Аймурзаевтың қайтыс болыўына) [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1996. - 14 май.

1997

71. Ана тилиме: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1997. - 15 март.

72. Турк улусуна: [қосық] // Қарақалпақстан жаслары. - 1997. - 25 сент.

73. Яд етер сизди: (Шараф Рашидовтың естелигине) [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1997. - 8 нояб.

1998

74. Абилқасым шайыр болғалы берли: [қосықлар] // Еркин Қарақалпақстан. - 1998. - 30 янв. **Мазмуны:** Әскербай алпыс жасында; Дослық ҳәзиллери.

75. Сүмелек қайнатқан жеңгейге: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. -1998. - 12 март.

1999

76. Айт сен Әжинияздың қосықларынан!: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 1999. - 18 дек.

77. Қоян жылының қутлықлаўы: [қосық] // Устаз. - 1999.-1 янв.

2000

78. Еки сөз: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2000. -14 дек.

79. Марат Нурмухаммедовты еске түсириў: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2000.- 6 янв.

2001

80. Ызғырық самаллар: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2001.-13 нояб.- № 133.

2002

81. Базаршылар қосығы: [таза қосықлар] // Адам ҳәм нызам. - 2002. - 5 янв. **Мазмуны:** Еркин базар; Бартер; Көринер болың.

82. Халқим, ризқ - насибанг яна мул булсин!: [шеър] / Янгибай Кўчқаров таржимаси // Халқ сўзи.- 2002. - 28 сент.

83. Доллар; Аўылдағы кеш; Аллергия; Пегас: [жаңа қосықлар] // Еркин Қарақалпақстан. – 2002. - 16 март.

2003

84. Исбилерменлерге: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2003. - 25 март.

85. Төртликлер: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 2003 - 23 авг.

86. Шайтанның шағымы: (аллегорик ҳәзил): [қосық] // Қарақалпақстан жаслары. - 2003. - 13 май.

2004

87. «Жипек жолы» бойындағы ойлар: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2004. - 23 март.

88.Төртликлер; Жетпис бес: [жаңа қосықлары] // Еркин Қарақалпақстан.- 2004. – 21 авг.

2005

89. Кел нефтли келешегим; [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2005. - 30 июнь.

2006

90. Ғәрезсизлик; Естелик: [косык] // Еркин Қарақалпақстан. - 2006. - 31 авг.

2008

91. Кел нефтли келешегим: [қосық] // Еркин Каракалпакстан.- 2008. -24 июнь.

2013

92."Ана жүреги", Жанан көринбес: [рәўият сөз, қосық] // Қарақалпақстан жаслары. - 2013.- 7 март.

2014

93. Газитсен: [қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2014. - 26 июнь.

2018

94. Юсупов, И. Рубаятлар // Қарақалпақ әдебияты. - 2018. - май.

Өзбек тилинде

1985

95. Тажриба тамчилари: туртликлар / М. Жалил тарж. // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. - 1985.-15 нояб.

1987

96.Гозларнинг қанатида; Фазилат: [шъерлар] (К. Утаев тарж.) // Ўзбекистон адабиёти ва санъати.-1987.-16 окт.

1988

97. Булбул уяси: [достон] // Шарқ юлдузи. - 1988. - № 2.- Б. 149.,
№ 3.-Б.152-159.

1989

98. Бугунги кун; Изланиш: [шъерлар] / қарақалп. К.Утаев тарж. // Шарқ юлдузи. - 1989. - № 5.- Б. 150.

1993

99. Ҳаётга ошиқман; Овозинг сенинг; Ўзбек оғамга: [шеърлар] / Қорақалпоқчадан М. Ахмад тарж // Ўзбекистон овози. - 1993. -15 янв.

1998

100. Эркин бозор: [шеър] // Муштум. - 1998. - № 95. - Б. 3.

2002

101. Дунёга туташди йулларинг сенинг: [шеър] (Рустам Мусурмон таржимаси) // Ўзбекистон адабиёти ва санъати.- 2002.- 25 окт.

102. Туртликлар: / Қорақалпоқчадан Оман Матжон тарж. // Халқ сўзи. - 2002. - 30 март.

2004

103. Мустакиллик-чин хурликнинг даврони: [шеър] / Қорақалпокчадан Музаффар Ахмад таржимаси // Ўзбекистон адабиёти ва санъати.- 2004. - 25 июнь.

2007

104.Юртим аёллари: [шеър] / Қорақалпоқчадан Салим Ашур таржимаси // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. - 2007. - 8 март.

2008

105.Менинг йигит вактим, сенинг киз вактинг: [шеър] / Қорақалпоқ тилидан Рустам Мусурмон таржимаси // Ўзбекистон овози. - 2008. - 22 июнь.

106.Кунгил кунгилдан сув ичар: [шеър] / Қорақалпоқ тилидан Рустам Мусурмон таржимаси // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. - 2008. - 13 июнь.

2014

107. Жайхун шамоллари: [шъер] // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. - 2014. – 2 май.

108. Қизинг гўзал бўлсин, шоира булсин: [шъер] // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. - 2014. - 28 нояб.

2015

109.Мустақиллик майдонидан ўтганда, Толе қуёши, Ўзбекистон, Жанон кўринмас, Гуллар англамас, Мен Тошкентни соғинаман кўрмасам: [шърлар] // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. – 2015. - 15 май.

2016

110. Мехр косаси: [шъер] // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. - 2016. - 6 май.

2017

111. Беш тубанинг тоғларида, Суймаганга, Англамас, Давру даврон: [шеър] // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. - 2017. - 27 янв.

112. Эл мехри сўнмас юзингдан: [шеър] // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. - 2017. - 5 май.

113. Халқ сўзлари; Бу дунё; Икки қувонч: [шеър] // Қарақалпақ әдебияты. – 2017. – май – июнь.

Ибрайым Юсуповтың өмири ҳәм дөретиўшилиги ҳаққында

Қарақалпақ тилинде

1986

114. Турсынов Б. «Искендер патшаның түси»: [И. Юсуповтың усы атамадағы драмасы ҳаққында] // Әмиўдәрья. - 1986.- № 6.- Б.107 – 110.

1988

115. Қурамбаев К. Қайта туўылған қосықлар: [И. Юсуповтың «Ерик гүллегенде» қосықлар топламы] // Әмиўдәрья.-1988.- № 2.-Б. 109 – 111.

1989

116. Камалов К. Көркем сөздиң қүдиретли устасы: [И. Юсуповтың 60 жыллығы] // Совет Қарақалпақстаны. - 1989. – 5 май.

117. Мамбетниязов Т. Толқытқан ойлар: [И. Юсупов «Дузлы самаллар» топламы ҳаққында] // Совет Қарақалпақстаны. - 1989.-15 апр.

1992

118. Мақсетов К., Мақсетова Ж. [И. Юсупов поэзиясында шеберлик мәселеси] // Әмиўдәрья. - 1992. - № 5.-Б. 87 – 91.

1994

119. Бекбергенова З. И. Юсуповтың «Аязқала» ҳәм «Тумарис» шығармаларында фольклорлық сюжетлердиң қолланыўы // Әмиўдәрья.- 1994.- № 7 - 9.- Б. 98 – 99.

1995

210. Айымбетов Х. И. Юсупов шығармаларындағы лексикалық сөз дизбеклери: [«Булбил уясы» поэмасындағы адамның ишки ҳалатын суўретлеў шеберликлери] // Еркин Қарақалпақстан. - 1995. - 4 июль.

121. Қарақалпақ халқының уллы шайыры: [И. Юсупов ҳаққында] // Нөкис ҳақыйқаты. - 1995. - 4 янв.

1996

122. Султанов К. Жаңа дәўирдиң поэзиясы: [И. Юсуповтың «Беглигиңди бузба сен…» топламы ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары. - 1996. - 15 апр.

1997

123. Ахметов М. Миллеттиң манлайы: [Белгили шайыр ҳәм мәмлекетлик искер [И. Юсупов ҳаққында эссе] // Еркин Қарақалпақстан.-1997.-21окт., // Аму тонги. -1997. - 22 авг.

124. «Мен пошша торғай болыўды қәлер едим»: Саўал – сизден, жуўап бизден: [Халық шайыры И. Юсупов пенен гүрриң] // Қарақалпақстан жаслары. -1997. - 12 июнь.

125. Өтепбергенов Ә. Жасында шайыр болмаған ким бар?: [Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары. -1994. - 10 февр.

1998

126. Өтепбергенов Ә. Дәстанға алғы сөз… ямаса И. Юсуповтың айырым шығармаларының көлеңкели тәрепине штрихлар // Әмиўдәрья.-1998.- № 3 - 4. - Б.59 – 62.

1999

127. Ахметов С. Әжайып талант: [И. Юсуповтың 50 жыллығы] // Әмиўдәрья. -1999. - № 10. - Б. 97 – 98.

128. Базарбаев Ж. Сөзи мухаббатқа, мухаббаты қосыққа айланған шайыр: [Шайыр И. Юсуповтың 70 жыллығы алдынан] // Еркин Қарақалпақстан. - 1999.- 29 апр.

129. Баўетдинова С. Ойға озық ой салып, сезим сазын шерте алған шайыр: [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Қарақалпақстан жаслары. - 1999. - 29 апр.

130. Бекбергенова З. Ибрайым Юсупов әдебият сыншысы // Әмиўдәрья. - 1999. - № 5-6. - Б. 55 - 57.

131. Дошмуратова А. Шайырдың поэзиясында Наўайы дәстурлери: [Қарақалпақ халқының поэзия шайдасы И. Юсуповтың 70 жыллық мерекеси алдынан] // Нөкис ҳақыйқаты. - 1999. - 20 апр.

132. Қулумбетова Г. Халық суйген шайыр: [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 1999. - 27 нояб.

133. Назаров Б., Юсупбаев К. Нур таратыўшы шайыр: [И. Юсупов творчествосында Бердақ руўхы: Өзбекистан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсупов 70 жаста] // Қарақалпақстан жаслары. - 1999. - 27 май.

134. Нарымбетов Ж. Уллы зибан, Саҳра гули: [И. Юсуповтың 70 жыллығына] // Еркин Қарақалпақстан. -1999. – 1 июль.

135. Халық шайырының 70 жыллығына арналып: [К. Убайдуллаев атындағы Республикалық халық билимлендириў хызметин билимин жетилистириў ҳәм қайта таярлаў институтында Өзбекситан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсуповтың туўылғанына 70 жыл толыўына бағышланған илимий конференция болып өтти] // Нөкис ҳақыйқаты. - 1999. - 18 май.

136. Есенов Ж. Шайырдың әдебий эстекалық талғаны: [Шайыр И. Юсуповтың 70 жыллығы алдынан] // Еркин Қарақалпақстан. -1999. - 26 янв.

137. Мәмбетов К. Шеберлик шыңына шыққан шайыр: [Өзбекистан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсупов 70 жаста] // Еркин Қарақалпақстан. -1999. - 4 май.

138. Пахратдинов Д. И. Юсупов әсиримиздиң классик шайыры: [И. Юсупотың 70 жыллығы] // Әмиўдәрья. - 1999. - № 4.- Б.58.

139. Президенттен миннердаршылық хат: [Шайыр И. Юсуповқа «Президент» атлы қосығы ушын Президентимиз И. Каримов миннетдаршылық сезимлерин билдирип хат жоллады] // Еркин Қарақалпақстан. - 1999. - 2 март., // Қарақалпақстан жаслары. -1999. – 11 март.

140. Сулайманов О. Бәҳәрдиң гүлиндей, шыңқобыздың тилиндей сулыў сүўретлер: [И. Юсуповтың сөз саплаў шеберлиги туўралы] сәўлелениўи // Қарақалпақстан жаслары.- 1999. – 29 апр.

141. Садыкова Р. И. Юсупов шығармаларында контекслик синомлер // Әмиўдәрья.- 1999.- № 5-6.- Б. 94 – 95.

2000

142. Бердимуратова Р. Мениң суйикли шайырым: [И Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары.- 2000. - 13 июль.

143. Дәўлетназарова С. Алланың нәзери тускен инсан: [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 2000. – 11 март.

144. Ерназаров К. Қарақалпақ халқының байтереги: [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Қарақалпақстан жаслары. - 2000. -16 март.

145. Ерниязов К. Қарақалпақ халқының байтереги: [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 2000. - 14 март.

146. Қурбанбаев И. Поэзия – руўхый моралллык келбетимиз: [Рауф Парфии ҳәм И. Юсуповлар ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары - 2000. - 16 март.

147. Мамбетниязов Т. Поэзиямыздың жарық жулдызы: [11-март куни Өзбекистан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсуповтың 70 жыллық юбелейи салтанатлы түрде белгиленди] // Устаз. - 2000. - 16 март.

148. Мамбетниязов Т. XX әсир Қарақалпақстан әдебиятының бийик шыңы: [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 2000. -11 март.

149. Турсынмуратова С. Шайырдың шайырлық ҳаққында толғаныслары: [Шайыр И. Юсуповтың қосықлары мысалында] // Қарақалпақстан жаслары. - 2000. - 6 июль.

2002

150. Дәнияров Т. И. Юсуповтың «Өмирзая жулдызы» дөретпесинде қолланылған фольклорлық сюжет ҳәм мотивлер // Әмиўдәрья.- 2002.- № 3 - 4.- Б.113 -114.

2003

151. Баятанова Э. И. Юсупов шығармаларында руўхыйлық мәселелери: [әдебий сын] // Еркин Қарақалпақстан.- 2003.-12 апр.

152. Есенов Ж. Шайырдың жаңа жердеги шығармалары [И. Юсуповтың 70 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 2003. – 17 июль.

2004

153. «Әй ўақыт! бол, бол жебеўгиши» [Өзбекистан Қаҳарманы, шайыр И. Юсупов пенен сәўбет] // Еркин Қарақалпақстан.- 2004.- 4 нояб.

154. Базарбаев Ж. Ана топырақ – қуўат ҳәм қүдирет: [И. Юсуповтың «Ўатан топырағы атлы поэмасы ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2004. - 17 июль.

155. Базарбаев Ж. Қаҳарман туўралы ойлар: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан.- 2004. - 7 окт.

156. Бердимуратов Е. Поэтикалық йошы тасқынлаған шайыр: [И. Юсуповтың «Пошша торғай» қосығы ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан.- 2004. -11 нояб.

157. Ғәрезсизликтиң жигерли жыршысы: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2004. – 11 май.

158. Ибрайым ағаға хат: [дебдеў] // Еркин Қарақалпақстан. - 2004. - 31авг.

2005

159. Есемуратов Г. «Пери минген ат»ка қосық ядлатқан шайыр // Еркин Қарақалпақстан. - 2005. - 10 март.

160. Қушжонов М. Шайыр бахты: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2005. - 7 июнь.

161. Садыкова Р. И. Юсупов поэзиясында фразеологизмлердиң қолланыўы // Әмиўдәрья. - 2005. - № 1.- Б. 94.

2006

162. Әбдимуратов М. Шайырлыктың тахты, аға: [Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры И. Юсуповға арналады: қосық] // Еркин Қарақалпақстан.- 2006.- 6 май.

163. Емжарова С. И. Юсуповтың философиялық лирикасы // Еркин Қарақалпақстан. - 2006. - 28 февр.

164. Есенов Ж. Шайырды қайта тыңлағанда // Еркин Қарақалпақстан. - 2006. - 21 нояб.

165. Орынбаев Т. Ибрайым Юсуповтың 1950 - жыллардағы сын мақалалары ҳаққында // Устаз жолы. - 2006. - 30 март.

166. Юсупов Қ. Шығарманың тәрбиялық әҳмийети: [И. Юсуповтың «Ўатан топырығы» қыссасы ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2006. – 4 нояб.

2007

167. Базарбаев Ж. Халық шайырының даңқлы ҳаўазы: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2007. - 6 май.

168. Матмуратова Р. Ўатан топырағынан туўылған ойлар // Қарақалпақстан жаслары. - 2007. - 12 июль.

2008

169. Әбдимуратов Ж. Ҳақыйқат пенен жузбе - жуз. [И. Юсупов туўралы еки аўыз сөз] // Еркин Қарақалпақстан. - 2008. - 16 фев.

170. Әметов Н. Сайрам – сайрам изи қалды қалды да кетти: [Шайыр И. Юсуповтың естелигине] // Еркин Қарақалпақстан. – 2008. – 6 дек.

171. Әширбеков У. Шайырсаң [қосық] (Шайыр И. Юсупов пенен хошласыў) // Еркин Қарақалпақстан. – 2008. – 29 июль.

172. Базарбаев Ж. Дослық туўысқанлық – инсанның руўҳый байлығы: [И. Юсупов дөретпелеринен] // Еркин Қарақалпақстан. - 2008. - 13 март.

173. Базарбаев Ж. «Кеўил аспанында жулдызлар сөник»…: [жоғалтыў] // Еркин Қарақалпақстан.- 2008. - 12 авг.

174. Базарбаев Ж. И. Юсуповтың «Булбил уясы» поэмасы ҳаққында: [Бүлбил уясы - жан уя тымсалы] // Еркин Қарақалпақстан.- 2008. - 4 март

175. Базарбаев Ж. Шайыр поэзиясында инсан философиясы [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2008. – 11 окт.

176. Уснатдинов Ш. Мәңгиликке айланған мийрас [Уллы устаз, қәдирдан ағам Ибрайым Юсуповты еслеп] // Еркин Қарақалпақстан.- 2008. - 5 авг.

177. Ибрагимов М. Шайыр дөретиўшилигиниң шеберлиги ҳаққында китап: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан – 2008. – 11 дек.

178. Өзбекистан Қаҳарманы Ибрайым Юсупов: [Некролог] // Еркин Қарақалпақстан. – 2008. – 26 июль.

2009

179. Алимбеков А. Ибрайым Юсупов поэзиясының көркем өзгешеликлери // Еркин Қарақалпақстан. - 2009. - 7 июль.

180. Алламбергенов К. Мәңги булақ: [И. Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары. - 2009. - 23 апр.

181. Базарбаев Ж. И. Юсупов – мәңгиликтиң шайыр, сөнбейтуғын жулдыз // Еркин Қарақалпақстан.- 2009. – 6 июль.

182. Байниязов Қ. Қаҳарман шайырдың қол таңбасы: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2009. - 28 июль

183. Баўетдинова С. И. Юсупов шығармаларында фантазияның қолланыў шеберлиги: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 23 июль.

184. Бердиева Г. Дүньяға бир келген шайыр Ибрайым: [қосық] // Устаз жолы. – 2009. - 2 май.

185. Генжемуратов Б. Устаздың жүреклерди нурларға толтырған марсиялары: [И. Юсуповтың 80 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 18 апр.

186. Дәўлетназаров Х. Сизге: [қосық] (И. Юсуповтың естелигине) // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 12 май.

187. Есемуратова Р. Қәдирдан заманласымды еслеп: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 29 окт.

188. Есемуратов Г. Қарақалпақ әдебиятының сүтини еди…: [Эссе] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 4 апр.

189. Есенов Ж. «Мәмелек ой» поэмасының тереңлиги: [Шайыр И. Юсуповтың 80 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 7 март.

190. Ешмуратова А. И. Юсуповтың дөретиўшилигинде инсан ҳәм тәбият концепциясы // Әмиўдәрья.- 2009. - № 4. – Б. 126 – 128.

191. Жуманазарова М. Шайыр өлсе: [Шайыр И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2009. - 28 апр.

192. Игиликова М. Жақсының аты өлмейди: [Кеше Өзбекистан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры, Өзбекистан Қаҳарманы И. Юсуповтың 80 жыллығы Республикамызда салтанатлы жағдайда белгиленди] // Еркин Қарақалпақстан – 2009. – 6 май.

183. Исаков Р., Жумағалиева Қ. Поэзия жулдызы: [И. Юсупов ҳаққында] // Устаз жолы. 2009. – 25 апр.

194. Қәлимбетов Б. Жайхун жағасындағы поэзия: [И. Юсуповтың 80 жыллығы] // Әмиўдәрья.- 2009. - № 2. – Б. 121 – 124.

195. Қадирова И. Ибрыйм Юсуповтың шығармаларында тәбият көринисиниң сәўлелениўи // Қарақалпақстан жаслары. – 2009. – 17 сент.

196. Қошанов Қ., Мәмбетов Қ. Туран диярының теберик шайыры ямаса жэне И. Юсупов ҳаққында // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 10 сент.

197. Махамбеталиев Т. Еслеў: [И. Юсупов ҳаққында қосық] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 25 июль.

198. Мухаммеддинов Н. Гимнди бирге дөреткен едик: [И. Юсуповтың 80 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан – 2009. – 30 апр.

199. Оразымбетов Қ. Поэзия сарайының сәрдары: [Ибрайым Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 21 апр.

200. Палўанов Б. Қарақалпақ әдебиятының қос байтереги: [Эссе жанрын жаңартып И. Юсупов ҳәм Т. Қайыпбергенов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 2 май.

201. Реймов К. Поэзия булағы: [Ибрайым Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 5 май.

202. Сөз зергери еди: [яднама]. - Нөкис: Қарақалпақстан, 2009. – 60 б.

203. Султанов А. Ибрайым ағаның қоңсылық хаты // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 12 нояб.

204. Тәңирбергенов Б. Айтсам Әжинияздың қосықларынан…: [Аўыллас шайыр ағамыз И. Юсуповқа қосық] // Қарақалпақстан жаслары. – 2009. -11 июнь.

205. Усманова Н. Талантлы шайыр, шебер дилмаш: [Ибрайым Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан – 2009. – 14 май.

206. Халықымыз сүйикли перзентин ардақлады: [Белгили инсанлар шайыр ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2009. – 5 май.

2010

207. Акимниязов Т. Дүньяға бир шайыр келди де кетти: [И. Юсупов ҳаққында қосық] // Еркин Қарақалпақстан. – 2010. – 8 май.

208. Қадирова И. Поэзия байтереги: [И. Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары. – 2010. – 23 янв.

209. Мәмбетов Ж. Меҳирди ардақлаған шығарма: [И. Юсупов тың «Өмирзая жулдыз» шыгармасында көркем сүўретлеў усылларының синтези] // Устаз жолы. – 2010. – 20 февр.

2011

210. Байлепесова Н. И. Юсупов дөретиўшилиги сарқылмас булақ // Еркин Қарақалпақстан. - 2011. – 20 янв.

211. Бегжанов К. «Тумарис» поэмасында көркем шеберлик: [И. Юсуповтың «Тумарис» поэмасы ҳаққында] // Мәдeният ҳәм спорт.- 2011. – 19 дек.

212. Досымбетов А. Ибрайым Юсупов поэзиясында интин лирикасы // Әмиўдәрья.- 2011. -№ 5. – Б. 102.

213. Есенов Ж. Жаңа заман не күтеди шайырдан: [И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. – 2011. – 22 сент.

214. Мәдреймов Қ. Инсанлар қәлбинде қалған шайыр: [Ибрайым Юсупов ҳаққында] // Мәдeният ҳәм спорт. – 2011. - 26 март.

215. Өтемуратов Ҳ. Шайыр ҳәм философ: // Әмиўдәрья.- 2011. - № 2. – Б. 118 – 119.

216. Пиримбетова Ә. И. Юсупов дөретиўшилиги ҳәм онда поэмаларының тутқан орны // Қарақалпақстан жаслары.- 2011. – 15 янв.

217. Сейтниязова Г. Шайыр шығармаларында шынлықтың сәўлелениўи // Қарақалпақстан жаслары.- 2011. – 10 февр.

2012

218. Бабашев Ш. Қаҳарман достымды еслеймен: [И. Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақстан жаслары. - 2012.- 13 дек.

219. Уснатдинов Ш. Ақырғы «хошласыў кешеси»: [И. Юсупов ҳәм Т. Қайыпбергенов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан.- 2012. – 24 апр.

2013

220. Ибраимова Г. Шайырлар ҳәм кеўил туйғылары: [Шайыр И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2013. – 6 авг.

221. Қарақалпақстан жазыўшылар аўқамының жылнамасынан // Қарақалпақстан жаслары. -. 2013.- 19- сент.

222. Орынбаев Т. И. Юсуповтың әдебий сын мақалаларында шеберлик // Әмиўдәрья. - 2013. - .№ 4. - -Б. 94-97.

233. Сейдеметов И. Ибрайым Юсупов шығармаларынын тәрбиялық әҳмийети // Еркин Қарақалпақстан. - 2013.- 23 июль.

234. Уснатдинов Ш. Ибрайым Юсупов шайырдың жаслығы: [ҳүжжетли повесттен үзинди] // Еркин Қарақалпақстан – 2013. - 1 авг.

2014

255. Адильчаева Д. Ибрайым Юсуров шығармаларында халықлар дослығының сәўлелениўи // Қарақалпақстан жаслары. – 2014. – 13 нояб.

236. Атажанов А. Мәңгиликке орнатылған естелик: [Ибрайым Юсуповқа Шымбайда орнатылған естелик] // Еркин Қарақалпақстан. - 2014. - 14 июнь.

237. Базарбаев Ж. Шайырлық мүлкиниң султаны: [Халқымыздың әдиўли перзенти И. Юсупов ҳаққында] // Еркин Қарақалпақстан. - 2014. – 6 май.

238. Қарақалпақ әдебиятының қос арысы: [И. Юсупов ҳәм Т. Қайыпбергеновлердың 85 жыллығы] // Ustaz joli. – 2014. – 15 май.

239. Мәмбетов К. И. Юсуповтың «Бүлбил уясы» поэмасында урыс трагедиясының сәўлелениўи // Еркин Қарақалпақстан. - 2014. - 5 июнь.

240. Тәжетдийнова Г. Сүйсиндирип жаңа әўладты: [Ибрайым Юсупов ҳаққында] // Ustaz joli. – 2014. – 15 май.

241. Уснатдинов Ш. Сарқылмас булақ: [Ибрайым Юсупов 85 жаста] // Еркин Қарақалпақстан. - 2014. - 9 май.

242. Юсупов Б. Ибрайым Юсупов шығармалары тилинде келбетликтиң стильлик хызметлери /ред. С.Шынназаров, пикир билдириўшилер Ш. Алланиязова, Б. Қурбанбаева. – Нөкис: Қарақалпақстан, 2014. – 134 б.

2015

243. Есенов, Ж. … Керек болып турсаң оғада: [И. Юсуповтың арнаў лирикасы] // Ustaz joli. – 2015. – 2 май.

244. Караматдинова, Н. Сезимлер сәўлеси: [И. Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақ әдебияты. – 2015. – май.

2016

245. Өтепбергенова Г. Қаҳарман образында адамгершилик проблемасының сәўлелениўи И. Юсупов поэзиясында жаратылған лирикалық қаҳарман образы // Ustaz joli. – 2016. – 11 июнь.

2017

246. Абдиниязова З. Халық - шайырын сағынды [Өзбекистан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры, Өзбекистан Қаҳарманы Ибрайым Юсуповты еслеп] // Қарақалпақстан жаслары. – 2017. – 2 февр.

277. Дәўлетова Г**.** Сиз сөнбейсиз, поэзия жулдызы! [И. Юсуповтың дөретиўшилиги ҳәм шайырдың атына ашылған қәнигелестирилген мектебиниң ашылыўы] // Қарақалпақ әдебияты. – 2017. – сент.

248. Уснатдинов Ш. Ибрайым Юсупов: [эссе романының екинши китабынан үзинди] // Қарақалпақ әдебияты. – 2017. – сент.

2018

249. Даниярова Т. Экология шайырлар қәлеминде: [И. Юсуповтың публицистикалық лирикалары мысалында] // Қарақалпақстан жаслары.- 2018. - 22 нояб.

251. Жолдасбаева, А. Сөзи халық сөзине айланды: [Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халык шайыры Ибрайым Юсупов ҳаққында] // Қарақалпақ әдебияты. - 2018. - май.

2019

252. Абибуллаев, Д. Уллы шайыр дөретиўшилигине ҳүрмет: [3 - май күни Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик академиялық музыкалы театрында Өзбекстан Қаҳарманы, Өзбекстан ҳәм Қарақалпақстан халық шайыры Ибрайым Юсуповтың туўылғанының 90 жыллығына «Шайырлық шыңы» атамасында әнжуман болып өтти] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 4 май.

253. Абдикамалов, Б. Қарақалпақ поэзиясының гиганты: [Ибрайым Юсуповтың 90 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 18 апр.

254. Арзиев Р. Әдебиятымыздың жарқын жулдызлары: [Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университетиниң мәдeният сарайында И. Юсупов ҳәм Т. Қайыпбергеновлардың 90 жыллығына бағышланған «Әдебиятымыздың жарқын жулдызлары» атамасында республикалық илимий – теориялық конференция болып өтти] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 2 май.

255. Атамуратов, Б. Шайырды улығлаў: [И. Юсуповқа арналған қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 4 май.

256. Балтабаев, А. Ашық аязий ағама: [И. Юсупов ҳаққында қосық] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 4 май.

257.Есенов, Ж. Поэзия аспанының бүркити: [Ибрайым Юсуповтың туўлғанының 90 жыллығы] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 4 апр.

258. Жәримбетов, Қ. Мәңги булақ: [Ибрайым Юсуповтың өмири ҳәм дөретиўшилиги] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 4 май.

259. Сапарова, Г. Халық қәлбиндеги инсанлар: [Әжинияз атындағы Нөкис педагогикалық институның мәжилислер залында Өзбекстан Қаҳарманы – халық шайыры Ибрайым Юсупов, халық жазыўшысы Төлепберген Қайыпбергенов, белгили әдебиятшы – алым Озод Шарафиддиновтың туўылғанының 90 жыллығы мүнәсибетине бағышланып «Көркем әдебият ҳәм әдебияттаныў илиминиң жарық жулдызлары» атамасында республикалық илимий – теориялық конференция болып өтти] // Еркин Қарақалпақстан. - 2019. - 18 апр.

260. Орынбаев, Т. Поэзия булағында әдебиятлар дослығының нуры: [Қарақалпақ баспасы тәрепинен басылған «Татар шайырлары» атлы антологиялық томламда И. Юсупов, аўдармалары орын алған] // Қарақалпақ әдебияты. - 2019. - май.

Өзбек тилинде

1997

261. Ойимбетов Х. Ёзувчининг салмоқли сузи: [Ибройим Юсупов ҳақида] // Аму тонги. - 1997. - 15 авг.

1999

262. Бозорбоев Ж. Сўзи мухаббатга, мухаббати шеърга айланган шоир: [Ўзбекистон ва Қароқалпоғистон халқ шоири И. Юсуповнинг 70 йиллиги] // Аму тонги.-1999. - 6 май., // Ўзбекистон адабиёти ва санъати.- 1999. - 7 май.

263. Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири Ибройим Юсуповга: [Президентнинг миннатдорчилик хати] // Устоз. - 1999. - 4 март.

2000

264. Бозорбоев Ж. Шеъриятга садоқат рамзи: [Ўзбекистон ва Қароқалпоғистон халқ шоири И. Юсуповнинг 70 йиллиги] // Аму тонги. - 2000. -16 март.

2004

265. Қучкоров Я. Саҳро булбули: [Ўзбекистон Қаҳрамони И. Юсупов ҳақида] // Халқ сўзи. - 2004. - 1 сент.

266. Уснатдинов Ш. «Эй вақт! Суянчиқ бўл менга!...» [Ўзбекистон ва Кораколпоғистон халқ шоири Ибройим Юсупов билан суҳбатлашган Шароф Уснатдинов] // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. - 2004. -10 дек.

2006

267. Қушжонов М. Орол буйи куйчиси Ўзбекистон Қаҳрамони Ибройим Юсупов суратига чизгилар // Халқ сўзи. - 2006 . - 7 янв.

2008

268. Уснатдинов Ш. Мангуликка айланган мерос: [Улуғ устоз, қадрдон оғам Ибройим Юсуповни хотирлаб] // Аму тонги. – 2008. – 7 авг.

2009

260. Абдуллаев М. Қорақалпоқ элининг қўш булбули: [И. Юсупов ва Т. Қайипбергеновларнинг 80 йиллиги] // Ўзбекистон адабиёти ва саънати.- 2009. – 8 май.

261. Абдурахмонов У. Устоз ҳақида сўз: [Ўзбекистон Қаҳрамони И. Юсупов ҳақида // Аму тонги.- 2009. - 7 май.

262. Бозорбоев Ж Мангуликка дахлдор шоир: [И. Юсупов ҳақида // Аму тонги. - 2009. – 11 июль.

263. Матёкубова Г. Соғинч: [И. Юсупов ҳақида] // Аму тонги. - 2009. - 7 май.

264. Матчонов С., Қурбаниёзов. Донолиги гўзалликка улашган шоир: [Ибройим Юсуповнинг 80 йиллиги] // Ўзбекистон адабиёти ва саънати. - 2009. – 8 май.

265. Уснатдинов Ш. Қора бола ёдингдами, Кегайли…: [Ибройим Юсупов ҳақида] // Ўзбекистон адабиёти ва саънати. - 2009. – 8 май.

266. Фурқатов Ф. «Эсар Жайхун шамоллари»: [Ибройим Юсупов таваллудининг 80 йиллиги] // Халқ сўзи. - 2009. -13 май.

2016

267. Алламбергенов А. Халқлар дўстлиги ва Иброим Юсупов ижоди // Қарақалпақ әдебияты. – 2016. – май.

2017

268. Алламбергенов А. Инсон манфаатлари талқини: [Иброим Юсуповнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида] // Қарақалпақ әдебияты. – 2017. – май – июнь.

Дүзиўшилер:
Мағлыўмат библиография бөлими баслығы: ***Г. Аббазова***

Мағлыўмат библиография бөлими
бас китапханашысы: ***Г. Тажимуратова***